

Svar på remiss - Kommunstyrelsens förslag att avveckla Gävle flygplats

Sammanfattning

Gävle kommun har skickat en remiss till Region Gävleborg inför beslut om eventuell avveckling av Gävle flygplats som så kallad väder- flygplats. Det vill säga en flygplats utan möjlighet till instrumentinflygning.

Att behålla Gävle flygplats som väder-flygplats möjliggör för utvecklande av flygplatsen utifrån framtida, idag svårbedömda, behov. Det möjliggör också för ett återinrättande av en instrumentflygplats, någon som omöjliggörs vid ett avvecklande av flygplatsen. Det skapar vidare redundans som helikopterflygplats samt möjliggör för regionen att nyttja flygplatsen som reservflygplats. Vid ett avvecklande av flygplatsen saknas den möjligheten.

Region Gävleborgs tidigare ställningstaganden:

Regionen har i ett tidigare remissvar till Trafikverket avseende regeringens utredning av beredskapsflygplats påvisat behovet av en beredskapsflygplats i länet. Där framgår att det finns två potentiella beredskapsflygplatser i Gävleborg: Gävle flygplats och Söderhamn flygplats. Gävle flygplats har en mer strategisk placering nära länets största akutsjukhus, Gävle sjukhus. Det gör att Gävle Flygplats är att föredra för sjukvårdens behov av akuta transporter med flygplan men även för transporter med ambulanshelikopter som underlättas när det finns möjlighet till inflygning till instrumentflygplats vid dåligt väder. I dagsläget kan ambulanshelikoptrar inte landa vid Gävle sjukhus vid dåliga väderförhållanden. Sedan remissvaret författades har omvärldsläget försämrats ytterligare och Sverige har blivit fullvärdiga medlemmar i NATO vilket kan komma att ställa nya krav på offentliga aktörer som Region Gävleborg. Utifrån de osäkerheter som råder är tidpunkten för ett eventuellt avvecklade av flygplatsen i Gävle högst olämplig.

Region Gävleborg har idag behov av att flygande ambulanstransporter med helikopter och flygplan för att transportera patienter. Idag finns ingen fullgod lösning för akuta transporter vid ogynnsamma väderförhållanden. Det finns heller inte någon möjlighet för regionen att skicka eller ta emot akut sjuka IVA-patienter som kräver ambulansflygplan. Trafikverket konstaterar i sin utredning i frågan att Gävle flygplats behövs utifrån sjukvårdens behov. I samma utredning framhåller MSB att det är viktigt med många flygplatser och att man bör undvika att lägga ned befintliga baser och flygplatser. Vidare behöver det försämrade säkerhetsläget och regionens roll i detta tas i beaktande så som möjlighet att agera värdlandsstöd.

Region Gävleborgs kompletterande ställningstaganden:

Framtida konsekvenser av ett avinrättande av Gävle flygplats är svåra att bedöma utifrån det förändrade omvärldsläget. Samhällets behov av sjukvårdstransporter är starkt kopplat till säkerhetsläget, naturkatastrofer, terrordåd, pandemier och krig i vårt närområde.

Det bör tas i speciellt beaktande vid, ett eventuellt avinrättande av Gävle flygplats med efterföljande kraftledning, att flygplatsen då aldrig kommer att kunna tas i bruk som instrumentflygplats igen. Framtida behov är svåra att förutse, därav kan stora konsekvenser av att ett avinrättande av flygplatsen uppträda först efter att beslutet redan är oåterkalleligt. Med hänvisning till det förändrade omvärldsläget bör även regionens möjlighet att vara värdlandsstöd för krigsskadade beaktas vid ett avinrättande av flygplatsen. Det är inte möjligt utan flygplats.

Under coronapandemin blev det tydligt att regionen inte har en fullt fungerande logistisk lösning gällande ambulansflyg. Regionen kunde då inte skicka IVA-patienter med flygplan till andra län och kunde heller inte avlasta andra regioner där det krävdes avancerade sekundärtransporter. Denna brist uppdagades under pandemin då trycket på intensivvården var extremt hårt. Bristen kvarstår alltjämt då regionen saknar en lösning för flygplanstransport av IVA-patienter.

Region Gävleborg använder idag flygplatser utanför länet så som Arlanda, Midlanda och Dala Airport för icke akuta flygplanstransporter. Dessa är dock inte en fullgod lösning för akuta transporter eller för långa transporter av patienter i ett kritiskt läge, då avstånden är för stora. Ett avinrättande av Gävle flygplats omöjliggör en fungerande lösning i framtiden för akuta transporter för överskådlig tid.

Vad gäller helikoptertransporter sker drygt 100 transporter varje år. Idag finns en helikopterflygplats på Gävle sjukhus. I samband med ombyggnationen av sjukhuset i Gävle byggs en ny helikopterflygplats på hus 60 som beräknas vara klar mitten på 2026. Både dagens och framtidens helikopterflygplats vid Gävle sjukhus skapar dock problem vid dåligt väder, då instrumentinflygning inte är möjlig. Det inträffar i dagsläget ett antal gånger varje månad att helikoptrar inte har möjlighet att landa på Gävle sjukhus till följd av dåligt väder. Om vädret omöjliggör transport med helikopter från Gävle sjukhus hänvisas istället till vägambulanstransport vilket ger en förlängd transporttid vilket kan utgöra en ökad patientsäkerhetsrisk.

Regionen har inte en lösning som lever upp till de behov som finns, utan är i behov av en flygplats där det är möjligt med instrumentinflygning. Ett avinrättande av Gävle flygplats omöjliggör möjligheten till instrumentinflygning över överskådlig tid framåt.

Regionen har även ett behov av redundans för helikopterflygplats, något som omöjliggörs vid ett avinrättande av Gävle flygplats.

Det är regionens önskan att fortsätta dialogen med Gävle kommun i syfte att hitta en fullgod lösning som tillgodoser sjukvårds- och beredskapsbehoven.

Patrik Stenvard (M)
Regionstyrelsens ordförande